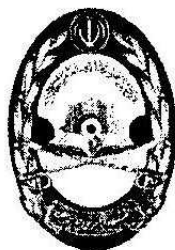

بسم الله الرحمن الرحيم

دانشگاه افسری امام علی (ع)

معاونت پژوهش

جامعه‌شناسی سازمان‌ها

ابوالفضل اشرفی

سرشناسه	: اشرفی، ابوالفضل، ۱۳۴۷ -
عنوان و نام پدیدآور	: جامعه‌شناسی سازمان‌ها/ ابوالفضل اشرفی + : [برای] دانشگاه افسری امام علی (ع)، معاونت پژوهش.
مشخصات نشر	: تهران: دانشگاه افسری امام علی (ع)، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۲۰۳ ص: مصور، جدول.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۹۲۲-۱۷-۰
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: کتابنامه
موضوع	: جامعه‌شناسی سازمانی
شماره افزوده	: دانشگاه افسری امام علی (ع)، معاونت پژوهشی
شماره افزوده	: دانشگاه افسری امام علی (ع)
رده‌بندی کنکوره	: ۱۳۹۴ ج ۲ الف / HM۷۸۶
ردیف‌بندی دیوبی	: ۳۰۲/۳۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۸۹۶۹۳۳

عنوان کتاب: جامعه‌شناسی سازمان‌ها

مؤلف: ابوالفضل اشرفی

مدیر مسئول انتشارات: حمیدرضا بیات

ویراستار و صفحه آرا: مهران شهبازی

ناشر: انتشارات دانشگاه افسری امام علی (ع)^(۱)

شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت: ۱۴۰۰۰۰ ریال

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۴

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۹۲۲-۱۷-۰

صندوق پستی: ۱۳۱۷۸۹۳۴۷

تلفن: ۶۶۴۶۷۴۴۴

پست الکترونیک: Imamali.nashr93@gmail.com

نشانی: تهران، خیابان امام خمینی^(۲)، روبروی مجلس سابق، دانشگاه افسری امام علی (ع)^(۳)
 کلیه حقوق برای دانشگاه افسری امام علی (ع)^(۴) محفوظ است.

سخن انتشارات معاونت پژوهش دانشگاه افسری امام علی^(ع)

دانشگاه افسری امام علی^(ع) با توجه به قدمت و سابقه حرقه‌ای خود، سال‌ها است که با تهیه و تدوین کتب علمی، نظامی و آموزشی مورد نیاز، سعی در تعالی روز به روز دانش علمی دانشجویان این دانشگاه دارد؛ و با هدف پرورش دانشجویان دانش‌مدار، هوشمند و متعهد، در راستای پاسداری و دفاع از تمامیت ارضی نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران، گام‌های استوار و مؤثری برداشته است.

بر اساس مصوبات شورای پژوهشی و آموزشی دانشگاه، چاپ و نشر کتاب‌های آموزشی و کمک آموزشی سرلوحه کار قرار گرفته و در راستای تحقق این اهداف، با حمایت از تألیف، گردآوری و ترجمه کتب علمی، نخست منابع درسی مورد نیاز تأمین گردیده و در مرحله بعد، تدوین منابع علمی، کمک آموزشی و پژوهشی در دستور کار قرار گرفته است.

برای چاپ کتاب، علاوه بر ارزش علمی، می‌بایست اهداف عالی ارتش جمهوری اسلامی ایران، اهتمام به محتوای ارزشی و معنوی کتاب، هماهنگی با سرفصل‌های وزارت علوم و کاربردی و تخصصی کردن کتاب‌های تدوین شده و ... لحاظ شود که دشواری‌ها و موانع راه بر هیچ یک از صاحب نظران پوشیده نیست.

امید آنکه گام‌های ارزشمند و مفیدی که برداشته شده، سرآغاز حرکت و پویایی بیش از پیش این دانشگاه مقدس باشد.

از این رو از تمامی منتقدان، استادان و هیأت‌های علمی تمامی دانشگاه‌های کشور یاری و مدد می‌جوییم تا آنکه هر گونه کاستی و نقص‌های احتمالی را هر چه کم و ناچیز باشند، متذکر گردند.

ان شاء الله...

زندگی بشر امروزی به گونه‌ای اجتناب‌ناپذیر محصور در قالب‌های سازمانی است، به عبارتی همه نیازهای انسان از لحظه تولد تا مرگ وابسته به وجود سازمان‌ها است. این زندگی سازمانی و همچنین سازمان‌هایی که چنین زندگی را احاطه کرده‌اند، توسط صاحب نظران در رشته‌های مختلف علوم انسانی اعم از مدیریت، روانشناسی، روانشناسی اجتماعی و جامعه‌شناسی، از نظرگاه‌های مختلف مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته است. از آنجا که موضوع مورد مطالعه در همه شاخه‌های علوم انسانی، بررسی ابعاد مختلف عرصه‌های رفتاری انسان‌ها می‌باشد، عموماً در مطالعه هر پدیده اجتماعی مشترکاتی وجود دارد، اما بسته به جایگاه اصلی موضوع مورد مطالعه پایه اصلی رویکرد مورد نظر غالب می‌شود. بر این اساس، در کتاب حاضر با توجه به رویکردی بین رشته‌ای و بر مبنای دیدگاه اصلی جامعه‌شناسی، سازمان‌ها به عنوان یک پدیده اجتماعی مورد بررسی قرار گرفته است. اگر بنا بر برخی از تعاریف، جامعه‌شناسی را علم بررسی زندگی گروهی انسان‌ها، روابط متقابل اجتماعی و پدیده‌های اجتماعی مربوط به آن‌ها بدانیم، جامعه‌شناسی سازمان‌ها درصدد مطالعه ساخت و کارکرد سازمان‌ها، رفتارها و روابط سازمانی این زندگی گروهی و نیروهای اجتماعی اثرگذار بر آن است. بر این اساس، در این کتاب سعی شده است در زمینه‌های مشترک موضوعات به ویژه در مدیریت، رویکردهای اجتماعی و جامعه‌شناختی آن، مورد توجه قرار گیرد.

در زمینه جامعه‌شناسی سازمان‌ها، با وجود این که کتب و تحقیقات متعددی منتشر شده که هر کدام در جایگاه خود قابل توجه است، اما به نظر می‌رسد هنوز یک کتاب نسبتاً جامع، با رویکرد بومی و کاربردی برای تدریس در دانشگاه به ویژه دانشگاه‌های نظامی وجود ندارد.

کتاب حاضر که نتیجه چندین سال تدریس، تحقیق و مطالعه هم زمان در زمینه جامعه‌شناسی سازمان‌ها است و در برگیرنده جامعیت اکثر منابع موجود در زمینه جامعه‌شناسی سازمان‌ها و مدیریت سازمانی (با رویکرد جامعه‌شناختی) است، سعی در پر کردن گوشه‌ای از کاستی موجود را دارد. یکی از امتیازهای ویژه این کتاب در ارائه یک مدل تلفیقی از نظریه‌های جامعه‌شناسی سازمان‌ها و نظریه‌های مدیریت سازمانی در چهارچوب فرآیند تاریخی و پارادایم‌های مکتبی می‌باشد.

این کتاب قابل استفاده برای علاقه‌مندان به مطالعه در زمینه جامعه‌شناسی سازمان‌ها به ویژه دانشجویان رشته‌های علوم اجتماعی و مدیریت بوده و از آنجا که دانشجویان رشته‌های مدیریت فاقد پیش زمینه مناسب در مطالعات جامعه‌شناسی هستند و همچنین به جهت آشنایی با مفاهیم کاربردی جامعه‌شناسی سازمان‌ها، مباحث اولیه آن برای آشنایی کلی با جامعه‌شناسی عمومی در ارتباط با سازمان‌ها اختصاص داده شده است.

به امید آنکه که کتاب حاضر مورد استفاده مدرسین محترم، دانشجویان و دانش پژوهان گرامی قرار گیرد از کلیه همکاران، اساتید محترم، مدرسین و دانشجویان گرامی درخواست می‌شود تا در رفع اشکالات و نواقص این کتاب اینجانب را یاری فرمایند.

ابوالفضل اشرفی

a.ashrafi@live.com

www.ketab.ir

۱	فصل اول: مفاهیم و کلیات جامعه‌شناسی سازمان‌ها	۱
۱	هدف کلی	۱
۱	اهداف رفتاری	۱
۲	مفهوم و موضوع جامعه‌شناسی	۲
۲	جامعه‌شناسی سازمان‌ها	۲
۳	جامعه	۳
۴	جامعه‌شناسی	۴
۴	گروه اجتماعی	۴
۵	نهاد اجتماعی	۵
۵	سازمان	۵
۶	تفاوت بین نهاد اجتماعی و سازمان	۶
۷	نقش و نقش اجتماعی	۷
۸	پایگاه اجتماعی	۸
۸	قدرت و اقتدار	۸
۹	ساخت (ساختار) و کارکرد	۹
۱۰	کارکرد	۱۰
۱۰	کنش اجتماعی	۱۰
۱۱	کنش متقابل اجتماعی	۱۱
۱۱	بوروکراسی	۱۱
۱۳	نظام یا سیستم	۱۳
۱۴	انقلاب صنعتی	۱۴
۱۵	صنعتی شدن	۱۵
۱۶	توسعه و نوسازی	۱۶
۱۷	پرسش‌های پایان فصل	۱۷
۱۸	فصل دوم: نظریه‌های کلاسیک جامعه‌شناسی سازمان‌ها	۱۸
۱۸	هدف کلی	۱۸
۱۸	اهداف رفتاری	۱۸
۱۹	مقدمه	۱۹

۱۹	دیدگاه نظری افلاطون
۲۱	دیدگاه نظری ارسطو
۲۱	دیدگاه نظری اگوست کنت
۲۴	دیدگاه نظری کارل مارکس
۲۵	دیدگاه نظری هربرت اسپنسر
۲۷	جامعه جنگجو
۲۷	جامعه صنعتی
۲۸	دیدگاه نظری امیل دورکهایم
۲۹	تبیین سازمان اجتماعی با توجه به نظریه همبستگی
۳۱	دیدگاه نظری لستر وارد
۳۱	دیدگاه نظری ماکس وبر
۳۲	عقلانیت
۳۲	عقلانی کردن
۳۳	طبقه بندی انواع کنش انسانی از نظر ماکس وبر
۳۴	دیدگاه وبر درباره بوروکراسی
۳۶	سطوح تحلیلی متمایز بوروکراسی وبر از نظر بندیکس
۳۸	مشروعیت و اقتدار در سازمان های بوروکراتیک
۳۸	کارکردهای منفی اعمال قدرت بوروکراتیک از نظر وبر
۳۹	انواع اقتدار سازمانی
۴۰	انواع سازمان ها بر اساس منبع قدرت و نوع اقتدار از نظر وبر
۴۰	ویژگی های ساخت بوروکراتیک از نظر ماکس وبر
۴۲	اثربخشی بوروکراسی
۴۳	ارزیابی نظریه بوروکراسی وبر و محدودیت های آن
۴۷	دلایل کلی عدم کارایی و نقاط ضعف بوروکراسی وبر
۵۴	سازمان ها و شرکت های ژاپنی
۵۵	تفاوت شرکت های ژاپنی با ویژگی های بوروکراسی وبر
۵۷	مفاهیم نظام ژاپنی برای نظریه سازمان
۶۱	پرسش های پایان فصل

۶۲	فصل سوم: نظریه‌های نوین جامعه‌شناسی سازمان‌ها
۶۲	هدف کلی
۶۲	اهداف رفتاری
۶۳	مقدمه
۶۳	رویکرد سیستمی
۶۵	رویکردهای سازمانی سیستم باز (سیستم طبیعی)
۶۶	نظریه‌های سیستمی (نوین) سازمان
۶۶	۱- نظریه‌های مدرنیسم سازمان (نظریه عمومی سیستم‌ها)
۶۸	تالکوت پارسونز
۷۲	محدودیت‌های نظریه سیستمی پارسونز
۷۳	رابرت کینگ مerton
۷۴	فیلیپ سلزنیک
۷۵	مضامین مدرنیسم در طرح سازمانی
۷۵	الف. بوروکراسی
۷۸	مزایای عمده بوروکراسی از دید رویکرد سازمان مدرنیسم
۸۱	ب. فرهنگ سازمان
۸۱	۲. نظریه سازمان نو مدرنیسم
۸۲	بخش اول: نظریه‌های مبتنی بر اولویت با انسان
۸۳	نظریه کاربردی و انسان مدار «روتلیس برگر» در توسعه نظریه سازمان
۹۲	رویکرد کاربردی نظریه نو مدرنیسم در مورد فرهنگ سازمانی
۹۷	چشم‌اندازهای نو نظریه سازمان نو مدرنیست به سازمان
۹۷	بخش دوم: نظریه‌های مبتنی بر کنترل و نفوذ اجتماعی
۱۰۸	۳. نظریه سازمان پست مدرن
۱۰۸	تعریف پست مدرنیسم
۱۰۹	تاریخچه پست مدرنیسم
۱۰۹	پست مدرنیسم، نظریه سازمان و سازمان‌های پست مدرن
۱۰۹	نظریه‌های سازمانی پست مدرن در مقابل نظریه‌های سازمانی مدرن
۱۱۱	تفاوت‌های سازمان‌های مدرن و پست مدرن در متغیرهای سازمانی
۱۱۴	۴. نظریه‌های پسا ساختارگرایی پست مدرنیسم

۱۱۵	رابرت میشلز
۱۱۶	۵. نظریه سازمان انعکاسی (انتقادی و روانکاوی)
۱۱۷	ایده‌های اصلی نظریه انتقادی
۱۲۰	اهمیت نظریه‌های انتقادی در توسعه نظریه‌های سازمان
۱۲۲	جمع بندی
۱۲۳	دیدگاه نظری منشوری مورگان
۱۲۳	انواع استعاره‌های مورد تحلیل مورگان
۱۲۷	پرسش‌های پایان فصل
۱۲۸	فصل چهارم: تحلیل‌های نهادی و کاربردی سازمان‌ها
۱۲۸	هدف کلی
۱۲۸	اهداف رفتاری
۱۲۹	مقدمه
۱۲۹	سازمان‌ها و اصل خردمندی
۱۳۲	چرا سازمان‌ها را مطالعه می‌کنیم
۱۳۳	سطوح مطالعه سازمان‌ها
۱۳۵	عناصر متشکله سازمان‌ها
۱۳۷	هدف‌های سازمان
۱۳۹	جابجایی هدف‌ها
۱۴۰	کارایی و اثر بخشی
۱۴۱	مسئولیت اجتماعی سازمان‌ها
۱۴۲	ابعاد مسئولیت اجتماعی سازمان
۱۴۴	نظریه‌های مسئولیت اجتماعی سازمان‌ها
۱۴۶	آثار مثبت رعایت مسئولیت اجتماعی بر عملکرد و موفقیت سازمان
۱۴۶	بی تفاوتی سازمانی
۱۴۸	ساز و کارهای سازمانی مؤثر بر ناکامی افراد
۱۵۰	مدل نظریه بی تفاوتی سازمانی
۱۵۶	فرهنگ سازمانی
۱۵۷	رابطه بین فرهنگ و جو سازمانی

۱۵۷	سازمان و محیط اجتماعی
۱۵۸	سازمان‌های رسمی و غیر رسمی
۱۵۹	تعریف سازمان رسمی
۱۵۹	تعریف سازمان غیر رسمی
۱۵۹	طبیعت شکل‌گیری سازمان غیر رسمی
۱۶۱	دلایل تشکیل سازمان‌ها و گروه‌های غیر رسمی
۱۶۴	مزایا و معایب سازمان‌های غیر رسمی
۱۶۷	واکنش مدیریت نسبت به سازمان غیر رسمی
۱۶۸	کنترل در سازمان‌ها
۱۶۹	طبقه‌بندی ابزارهای کنترل
۱۷۲	نقش‌گزینی و اجتماعی کردن در کنترل اعضای سازمان
۱۷۳	اجتماعی کردن با استفاده از تکنولوژی‌های جدید
۱۷۵	تأثیر عوامل محیطی بر کنترل
۱۷۶	پرسش‌های پایان فصل
۱۷۸	فصل پنجم: تاریخچه و تحلیل شکل‌گیری سازمان‌های بوروکراتیک در جهان و ایران
۱۷۸	هدف کلی
۱۷۸	اهداف رفتاری
۱۷۹	مقدمه
۱۷۹	فرآیند شکل‌گیری سازمان‌ها در کشورهای غربی
۱۸۰	ویژگی‌های مدیریت و سازمان‌ها در جوامع در حال توسعه
۱۸۲	سیر تکوینی و تکاملی سازمان‌های دولتی در ایران
۱۸۵	تأثیر انقلاب مشروطیت بر سازمان‌های دولتی ایران
۱۸۵	تأثیر انقلاب اسلامی بر سازمان‌های دولتی ایران
۱۸۶	فرآیند توسعه و آسیب‌شناسی بوروکراسی مدرن در ایران
۱۹۳	نارسایی‌های نظام اداری و سازمانی ایران
۱۹۶	پرسش‌های پایان فصل
۱۹۷	منابع فارسی
۲۰۲	منابع خارجی